

**МВС УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ПСИХОЛОГІЯ»**

**РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ – другий (магістерський) рівень
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ – магістр
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ – 05 Соціальні та поведінкові науки
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ – 053 Психологія**

**ЗАТВЕРДЖЕНО
ВЧЕНОЮ РАДОЮ ОДЕСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Голова Вченої ради

В'ячеслав ДАВИДЕНКО
(протокол від 27.05.2025 року № 6)

Освітня програма вводиться в дію з 202__ року

Ректор В'ячеслав ДАВИДЕНКО
(наказ від 30.05.2025 року № 285)

Одеса - 2025 рік

Освітньо-професійна програма «Психологія» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія розроблена відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24 квітня 2019 року № 564, *робочою групою у складі:*

керівник робочої групи (гарант) освітньо-професійної програми: Снігур Людмила Анатоліївна, завідувач кафедри психології та педагогіки, доктор психологічних наук, професор.

Члени групи:

1. Бужина Ірина В'ячеславівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки;
2. Прудка Людмила Миколаївна – кандидат психологічних наук, професор кафедри психології та педагогіки;
3. Смірнова Ольга Михайлівна – кандидат психологічних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки;
4. Лазоренко Тетяна Миколаївна – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки;
5. Матієнко Тетяна Василівна – кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки;
6. Пасько Ольга Миколаївна – кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки;
7. Костюк Андрій Валерійович – кандидат психологічних наук, начальник управління психологічного забезпечення МВС України,
8. Андрущенко Олег Аркадійович – здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія

Інформація про зовнішню апробацію:

1. Бондачук О., завідувач кафедри психології управління ДЗВО «Університет менеджменту освіти НАПН України, доктор психологічних наук, професор.
2. Булгакова О., декан факультету дошкільної психології та педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор психологічних наук, професор кафедри дошкільної педагогіки.
3. Шпатаківська Г., керівник асоціації «Психея», доктор філософії (у галузі психології).

Освітньо-професійна програма для підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні вищої освіти спеціальності 053 Психологія містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей випускника; нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання; форм атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти; перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма.

І. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

зі спеціальності 053 Психологія

1. Загальна інформація	
Заклад вищої освіти та структурний підрозділ	Одеський державний університет внутрішніх справ
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	магістр
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Форми здобуття освіти та розрахункові строки виконання освітньої програми за кожною з них	Заочна – 1 рік 6 місяців
Освітня кваліфікація	Магістр психології
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Магістр Спеціальність – 053 Психологія (набір до 2025 р.) Освітня програма «Психологія»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра – одиничний, 90 кредитів ЄКТС, з яких: – 66 кредитів (75 % від загального обсягу) відведено на вивчення обов'язкових компонентів; – з них 6 кредитів спрямовано на практичну підготовку; – 24 кредити (25%) відведено на вивчення вибіркових компонентів
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію НАЗЯВО, серія № 10652 від 27.03.2025 року (термін дії до 25.03.2026 року)
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	На основі ступеня бакалавра становить 90 кредитів ЄКТС.
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	З 2025 року до оновлення
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://surl.li/edgsto
2. Мета освітньо-професійної програми	
Підготовка сучасних висококваліфікованих та конкурентоспроможних професіоналів, що компетентні в галузі психології, які здатні до самостійного застосування новітніх психологічних методів та технологій, проведення досліджень психологічної проблематики, корекції психологічних станів та поведінки, особистісного, професійного та посттравматичного зростання, опанування навичками науково-дослідної та практичної роботи із застосуванням інформаційних технологій.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність – 053 Психологія Об'єкт вивчення: психічні явища, закономірності їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, учинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності.

	Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні та практичні задачі у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення наукових та проектних досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, та здійснення професійної діяльності з урахуванням загальнолюдських цінностей та норм професійної етики психолога. Теоретичний зміст предметної області: поняття психіки, свідомого і несвідомого, поведінки, діяльності, вчинку, спілкування, особистості, індивідуальності; концепції та теорії, що розкривають закономірності виникнення, розвитку та функціонування психіки; психологічні особливості життєвого шляху особистості, взаємодії людей у малих і великих соціальних групах; міжгрупової взаємодії тощо. Методи, методики та технології: методи теоретичного та емпіричного дослідження, валідні, стандартизовані психодіагностичні методики, методи аналізу даних, технології психологічної допомоги (тренінгові, психотерапевтичні, просвітницькі, консультаційні, психодіагностичні та інші залежно від спеціалізації). Інструменти та обладнання: психологічні прилади, комп'ютерна техніка, мережеві системи пошуку та обробки інформації; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; мультимедійне обладнання; програми статистичної обробки та візуалізації даних.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Фокусом ОПП є її спрямованість на формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей з обов'язковим опануванням теоретичних та практичних аспектів у сфері психології. Ключові слова: психолог, психічне здоров'я, психологічна підтримка особистості, психологічний супровід особистості, діагностико-корекційна робота, психологія професійного становлення, психологія відновлення, консультування, психологічні закономірності та механізми, психологічна адаптація, мультимодальні психологічні практики.
Особливості програми	Програма сформована як оптимальне поєднання академічних та практичних психологічних дисциплін, а також дисциплін гуманітарного та соціального спрямування. Особливістю програми є її спрямованість на гармонійне формування психічного здоров'я людей різного віку та соціально-психологічну допомогу учасникам бойових дій, правоохоронцям, військовим, членам їх сімей, родинам загиблих і тимчасово переміщеним особам в період війни та повоєнний час.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Можливість працювати у психологічних і консультативних службах; у центрах соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, дитячих центрах творчості та дозвілля, дитячих будинках, притулках, будинках пристарілих; лікарнях, поліклініках, спецшколах, наркологічних і реабілітаційних

	центрах; в установах з підбору й добору персоналу (кадрові агентства, центри зайнятості, центри з профорієнтації); малих підприємствах та бізнес-структурах; у правоохоронних органах у закладах дошкільної, загальної середньої, позашкільної, фахової передвищої, професійно-технічної та вищої освіти; у науково-дослідних інститутах; з особами з особливими освітніми потребами, з учасниками бойових дій та їх сім'ями.
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Навчання є студентоцентрованим, проблемно-орієнтованим, скерованим на особистісний саморозвиток здобувачів вищої освіти, під час якого здійснюється розвиток здатностей, необхідних для безперервної освіти впродовж життя. Освітній процес спрямований на практичну складову та здійснюється у вигляді лекцій, семінарських і практичних навчальних занять із залученням професіоналів-практиків тощо. Самонавчання є одним із головних елементів освітнього процесу. Більшу частину матеріалу навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти вивчають самостійно в міжсесійний період за допомогою освітньо-наукового порталу МІА - Освіта та консультацій з науково-педагогічними працівниками.
Оцінювання	Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль успішності, форми якого визначаються навчальними планами та робочими програмами навчальних дисциплін. Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах балів, які встановлюють співвідношення між вимогами до знань, умінь навичок, компетенцій, організаційних, комунікативних, лідерських якостей, відповідальності здобувача вищої освіти за Національною рамкою кваліфікацій і показником оцінки в балах. Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою організації навчального процесу (ECTS) за рейтинговою шкалою та за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «зараховано»).
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань

	(мотивів). ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами. ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (визначені стандартом вищої освіти спеціальності)	СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики. СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та/або практичної значущості. СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності. СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік. СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології. СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах. СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію. СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями. СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.
Додаткові спеціальні (фахові, предметні) компетентності для формування унікальності ОПП	СК11. Здатність здійснювати цілісну психосоціальну допомогу особам, з урахуванням специфіки стресових та травматичних досвідів у воєнний і повоєнний періоди. СК12. Здатність комплексно здійснювати психологічний супровід осіб, з метою збереження, відновлення й розвитку ментального здоров'я. СК13. Здатність розвивати інтелектуально-сміслову сферу особистості, зокрема рефлексивні, когнітивні, смисложиттєві та ціннісні орієнтації, як основу психологічного благополуччя, самореалізації та екзистенційної стійкості в умовах невизначеності.
7. Результати навчання	
Результати навчання за спеціальністю (визначені стандартом вищої освіти спеціальності) (ПР)	ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів. ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формувати теоретичні висновки.

	ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій. ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість. ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість. ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях. ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації. ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності. ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності ПР11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності
Результати навчання за спеціальністю для формування унікальності ОПП	ПР12. Здійснювати психосоціальну допомогу особам у воєнний і повоєнний періоди з урахуванням наслідків стресу, травматичного досвіду, та професійного вигорання. ПР13. Здійснювати психологічний супровід осіб, із застосуванням сучасних методів діагностики, підтримки й адаптації, з метою збереження, відновлення й розвитку ментального здоров'я. ПР14. Розвивати ціннісно-смыслову сферу особистості, формувати навички саморефлексії, відповідальності й життєвої стійкості.
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Навчання за програмою забезпечується фахівцями відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти, які затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 (у чинній редакції). До проведення навчальних занять можуть залучатися фахівці-практики, інші працівники закладів вищої освіти, стейкхолдери. Науково-педагогічні працівники, які забезпечують реалізацію цієї програми, мають відповідну освітню та професійну кваліфікацію та мають актуальний практичний досвід.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічна база Одеського державного університету внутрішніх справ є державною власністю і включає в себе землю, будівлі, споруди, комунікації, обладнання, транспортні засоби та інше майно, яке перебуває у користуванні факультетів, відділів, кафедр і служб та зараховане на балансовий облік. Матеріально-технічне забезпечення відповідає ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти та дозволяє повністю забезпечити освітній процес протягом

	усього терміну підготовки за освітньо-професійною програмою. Стан приміщень засвідчено санітарно-технічними паспортами. Використання спеціалізованих кабінетів, комп'ютерних класів з комп'ютерами та сучасним програмним забезпеченням. Можливість необмеженого доступу до мережі Інтернет, у т.ч. за бездротовою технологією. Фінансування університету здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України, які виділяються МВС України, а також за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності та нормативним документам університету. Офіційний веб-сайт http://oduvs.edu.ua/ містить інформацію про освітні програми, освітню, наукову діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Здобувачі вищої освіти мають доступ до електронного репозитарію університету.
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Здійснюється відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність в Одеському державному університеті внутрішніх справ.
Міжнародна кредитна мобільність	Одеський державний університет внутрішніх справ створює можливості для отримання досвіду міжнародної співпраці та навчання, шляхом укладення меморандумів, договорів, угод із міжнародними закладами вищої освіти та організаціями.
Навчання іноземних здобувачів освіти	Не передбачено Статутом Одеського державного університету внутрішніх справ
10. Форми атестації здобувачів вищої освіти	
Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів вищої освіти за освітньою програмою зі спеціальності С4 Психологія здійснюється у формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамєну.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота передбачає самостійне розв'язання складної задачі або комплексної проблеми у сфері психології, що супроводжується проведенням досліджень та/або застосуванням інноваційних підходів та характеризується невизначеністю умов і вимог. У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.
Вимоги до атестаційного екзамєну	Атестаційний екзамєн за спеціальністю повинен перевіряти досягнення результатів навчання, визначених державним Стандартом вищої освіти та освітньою програмою.
11. Системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти	
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) в університеті передбачає здійснення таких процедур і заходів: 1) визначення принципів та процедури забезпечення якості вищої освіти;	

2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладів вищої освіти і здобувачів вищої освіти;
9) інших процедур і заходів.
Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

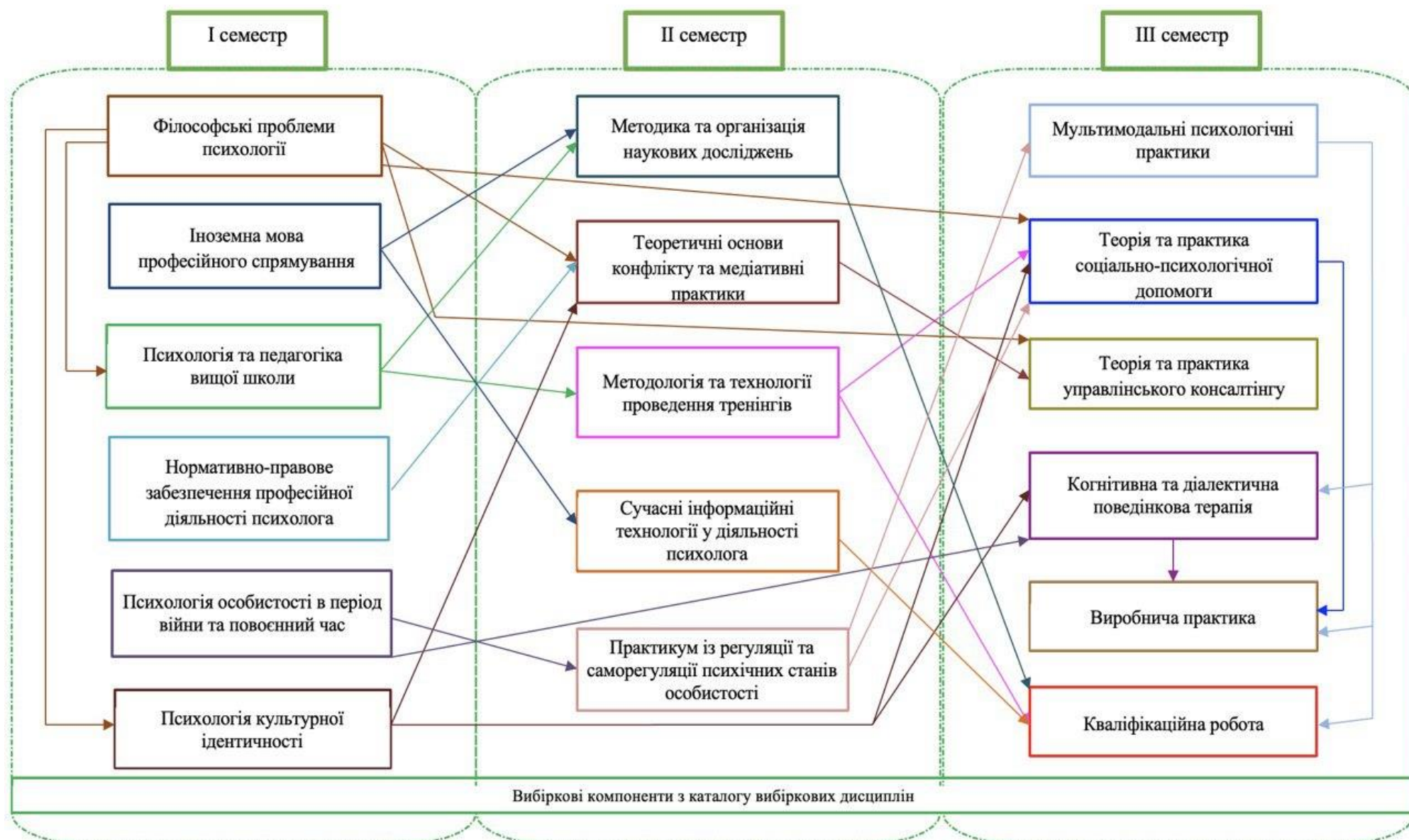
12. Перелік компонент освітньо-професійної програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОПП			
ОК 1	Філософські проблеми психології	4	екзамен
ОК 2	Іноземна мова професійного спрямування	3	залік
ОК 3	Психологія та педагогіка вищої школи	4	екзамен
ОК 4	Нормативно-правове забезпечення професійної діяльності психолога	3	залік
ОК 5	Методика та організація наукових досліджень	3	залік
ОК 6	Мультимодальні психологічні практики	3	залік
ОК 7	Теорія та практика соціально-психологічної допомоги	4	екзамен
ОК 8	Теоретичні основи конфлікту та медіативні практики	4	екзамен
ОК 9	Психологія особистості в період війни та повоєнний час	3	екзамен
ОК 10	Психологія культурної ідентичності	3	залік
ОК 11	Методологія та технології проведення тренінгів	4	екзамен
ОК 12	Сучасні інформаційні технології у діяльності психолога	3	залік
ОК 13	Теорія та практика управлінського консалтінгу	4	екзамен
ОК 14	Когнітивна та діалектична поведінкова терапія	3	залік
ОК 15	Практикум із регуляції та саморегуляції психічних станів особистості	3	залік
ОК 16	Виробнича практика	6	залік

ОК 17	Кваліфікаційна робота	9	захист
Загальний обсяг обов'язкових компонент		66 кредитів	
ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОПП*			
ВК 1			
ВК 2...			
Загальний обсяг вибірових компонент		24 кредити	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90 кредитів	

Примітка: * Здобувачі вищої освіти обирають освітні компоненти загальним обсягом 60 кредитів ЄКТС з каталогу вибірових освітніх компонентів. Назви вибірових компонентів за освітньою програмою викладені в каталозі вибірових освітніх компонентів на офіційному веб сайті ОДУВС (<https://salo.li/0898Fdb>). Для формування власної індивідуальної освітньої траєкторії здобувачі вищої освіти можуть обрати інші вибірові дисципліни з переліків вибірових освітніх компонентів, які пропонуються до інших освітніх програм, які реалізуються в університеті. З силабусами навчальних дисциплін, які пропонуються до вибору, можна ознайомитися за посиланням (<https://salo.li/46e3ab5>).

II. СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Таблиця 1

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Компоненти освітньо- професійної програми	Програмні компетентності																						
	Загальні компетентності (ЗК)										Спеціальні (фахові) компетентності (СК)												
	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	СК 1	СК 2	СК 3	СК 4	СК 5	СК 6	СК 7	СК 8	СК 9	СК 10	СК 11	СК 12	СК 13
ОК 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
ОК 2	+	+	+	+						+	+					+			+				
ОК 3	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+		+			+	+				+
ОК 4	+			+			+								+		+		+				
ОК 5	+	+	+	+				+			+	+	+										+
ОК 6	+		+	+							+	+	+	+	+	+							+
ОК 7	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	
ОК 8	+	+	+	+	+	+	+		+		+			+		+	+		+	+			
ОК 9	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+		+			+	+	+	+
ОК 10					+	+	+								+	+			+				
ОК 11	+		+	+				+	+		+			+	+	+	+			+		+	
ОК 12	+		+					+			+	+			+								
ОК 13	+	+	+	+		+	+	+	+			+			+	+	+	+	+	+			+
ОК 14	+		+	+			+		+		+			+	+			+		+			+
ОК 15	+	+				+					+	+		+	+		+			+	+	+	
ОК 16	+	+		+	+	+	+					+	+	+	+	+		+	+				+
ОК 17		+	+	+		+	+	+			+	+	+	+					+	+			+

Таблиця 2

Матриця забезпечення результатів навчання (ПР) відповідними компонентами освітньої програми

Результати навчання														
Компоненти освітньої програми	ПР 1	ПР 2	ПР 3	ПР 4	ПР 5	ПР 6	ПР 7	ПР 8	ПР 9	ПР 10	ПР 11	ПР 12	ПР 13	ПР 14
ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ														
ОК 1		+	+	+					+	+				+
ОК 2			+				+							
ОК 3	+	+	+			+	+	+		+	+			+
ОК 4	+		+			+			+	+			+	
ОК 5	+		+	+		+	+			+	+	+	+	
ОК 6					+				+			+	+	+
ОК 7				+	+	+	+			+	+	+	+	
ОК 8											+	+	+	
ОК 9					+	+					+	+	+	+
ОК 10						+			+					
ОК 11	+			+	+	+							+	
ОК 12	+		+	+		+								
ОК 13	+			+		+	+	+	+	+			+	+
ОК 14	+			+	+	+				+	+			+
ОК 15	+				+	+		+	+		+	+	+	
ОК 16	+	+			+	+	+		+	+				+
ОК 17	+	+	+	+	+		+		+	+	+			+

III. Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма:

Нормативно-правові акти:

1. Про освіту : Закон України від 27.03.2025 № 4246-IX. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Про вищу освіту : Закон України від 09.04.2025 р. № 3791-IX. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій : постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2020 № 519-2020-п. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>
4. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.01.2024, № 1134-2023-п. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#>
5. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>
6. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 565. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukraini/zatverdzeni-standarti-vishchoi-osviti>
7. Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010 : наказ Держспоживстандарту України від 13.12.2024 № v7751930-24. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>

Нормативні документи ОДУВС:

1. Положення про організацію освітнього процесу в ОДУВС, затверджене Вченою радою ОДУВС (протокол № 1 від 28.01.2025), введене в дію наказом ОДУВС від 30.01.2025 р. № 34. URL: https://oduvs.edu.ua/uploads/Polozhennya_pro_organizacziyu_osvitnogo_proczesu_v_ODUVS_bb193c9f78.pdf
2. Положення про організацію освітнього процесу на заочній формі здобуття вищої освіти в ОДУВС, затверджене Вченою радою ОДУВС (протокол № 1 від 28.01.2025), введене в дію наказом ОДУВС від 30.01.2025 р. № 34. URL: https://oduvs.edu.ua/uploads/Polozhennya_pro_organizacziyu_osvitnogo_proczesu_na_zaochnij_ta_distancijnij_formah_zdobuttya_vishchoyi_osviti_v_ODUVS_bd13b45b4c.pdf
3. Положення про освітні програми та їх гарантів ОДУВС, затверджене Вченою радою ОДУВС (протокол № 2 від 23.09.2024), введене в дію наказом ОДУВС від 24.09.2024 № 467. URL: https://oduvs.edu.ua/uploads/Polozhennya_pro_osvitni_programi_ta_yih_garantiv_v_ODUVS_21e42330a3.pdf
4. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Одеському державному університеті внутрішніх справ, затверджене Вченою радою ОДУВС (протокол № 2 від 27.02.2025), введене в дію наказом ОДУВС від 04.03.2025 № 123. URL: https://oduvs.edu.ua/uploads/Polozhennya_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpechennya_yakosti_osvitnoyi_21645ebc5d.pdf

Інформаційні джерела

1. Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf
2. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій). URL : <https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>

3. QF EHEA 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО) // URL : http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf
4. ISCED-F (Міжнародна стандартна класифікація освіти – Галузі, МСКО-Г) 2013. URL : <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>
5. Європейська рамка кваліфікацій для навчання впродовж життя - <https://erasmusplus.org.ua/>